

پژوهشگاه فریبک، سازه و ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

گزارش نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی
در خصوص آلودگی هوا

۲۷

مرکز اخبارنگی و رصد فریبکی

گزارش نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی
در خصوص آبودگی هوا

گزارش نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی
در خصوص آلودگی هوا

مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی

۱۳۸۹ دی

مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی
پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

گزارش نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی
«درخصوص آودگی هوا»

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

مجرى طرح: مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی

نوبت چاپ: اول بهمن ۱۳۸۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰ ریال

چاپخانه: طیف نگار

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.

در صورت تخلف پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، بایین تر از میدان ولی‌عصر(عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

صندوق پستی ۱۴۱۵۵ - ۶۴۷۴ - ۰۸۹۱۹۱۷۷ - تلفن ۰۸۸۹۳۰۷۶ - دورنگار Email: Nashr@ricac.ac.ir

فهرست مطالب

۷	سخن ناشر
۹	چکیده
۱۱	مقدمه
فصل اول - یافته‌های پژوهش	
۱۷	بررسی میزان تأثیرات منفی آلودگی هوای تهران بر مردم
۱۸	منشاء آلودگی هوای تهران
۲۰	مقصر اصلی آلودگی هوای تهران
فصل دوم - تحلیل یافته‌ها	
۲۵	میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک جنس
۲۶	میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک تحصیلات
۲۸	میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک سن
فصل سوم - سیمای پاسخگویان	
۳۳	جنسیت
۳۴	سن
۳۵	وضعیت تأهل
۳۷	تحصیلات
۳۸	فعالیت
۴۰	منطقه سکونت پاسخگو

سخن ناشر

«مرکز افکارسنجی و رصد فرهنگی» با هدف پاسخ‌گویی به نیازی مبرم و پاسخ نگفته در «پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات»، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و از منظری بالاتر کلیت بدنی دولت، به مثابه حلقه تکمیلی فعالیت‌های پژوهشکده‌های پژوهشگاه، طراحی شده و شروع به فعالیت کرده است. این مرکز با اتکا به روش‌ها و مطالعات پیمایشی و در مرتبه بعد شیوه‌های تحلیل محتوای کیفی یا کمی، رویکرد مسئله محور پژوهشگاه را در مسئله / سوزه‌یابی تحقیق می‌بخشد. همچنین مسائل و موضوع‌های اولویت‌دار، تنگناها و مشکلات حوزه وظایف و تکاليف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را شناسایی می‌کند و در اختیار پژوهشکده و وزارت متبع برای بررسی بیشتر، برنامه‌ریزی و ارائه راهبردها و راهکارهای لازم و باسته قرار می‌دهد. افزون بر این با عنایت به توانایی‌ها و ظرفیت‌هایی که به تدریج در مرکز فراهم آمده، اجرای پیمایش‌هایی با هدف تعیین و تبیین افکار عمومی و رویکرد آن در حوزه‌های مختلف، در دستور کار قرار گرفته است.

۸ ■ نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی....

بدین ترتیب «مرکز افکارسنجد و رصد فرهنگی»، به متابه یکی از زیرمجموعه‌های پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، با هدف سوژه‌یابی و ارائه تصویر قابل اتکا و اعتماد از حوزه‌های هنری، فرهنگی و در مرتبه بعد اجتماعی و سیاسی، می‌تواند زمینه‌ساز بخشی از مطالعات سایر پژوهشکده‌ها و معاونت‌های مختلف وزارت تواند باشد.

مجموعه حاضر گزارش نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی «درخصوص آلدگی هوا» است که در دی ماه سال ۱۳۸۹ توسط مرکز افکارسنجد و رصد فرهنگی پژوهشگاه انجام شده است.

چکیده

در نظرسنجی حاضر نظر شهروندان تهرانی در خصوص ابعاد مختلف آلودگی هوای شهر تهران مورد بررسی قرار گرفته است. نمونه‌های این طرح از بین تلفن‌های خانواده‌های تهرانی به صورت تصادفی و مناسب با جمعیت هر منطقه (با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با انتساب مناسب) انتخاب شده است. پس از انتخاب نمونه‌ها با استفاده از روش مصاحبه تلفنی نظرات یک فرد از افراد خانواده تعیین شده که به صورت تصادفی مورد پرسش قرار گرفته است، ثبت می‌شود. ضمن این که حجم نمونه آماری مورد بررسی با استفاده از فرمول کوکران محاسبه گردیده و ۹۷۱ نفر حجم نمونه آماری این بررسی را تشکیل می‌دهند. جهت استخراج اطلاعات و تهیه گزارش نهایی، داده‌های گردآوری شده در نرم افزار spss پردازش و تجزیه و تحلیل شده است.

نتایج حاصل شده از این نظرسنجی به اختصار عبارتند از:

- ۶/۷درصد مردم تهران در حد «زياد» و ۸/۱درصد در حد «کم» گفته‌اند که آلودگی هوای تهران بر آن‌ها تأثیر منفی داشته است.
- ۵/۳درصد مردم تهران منشأ آلودگی هوای تهران را «وجود خودروهای فرسوده و بدون معاينه فنی و زياد شدن خودروها» ذکر کرده‌اند. دلایل دیگر آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان عبارتند از: «استفاده از سوخت و بنزین نامرغوب» (۱/۲۱درصد)، «نباریدن باران و پایداری هوا» (۹/۱۴درصد) و «برنامه ریزی نکردن دولت برای کنترل ترافیک» (۵/۶درصد).
- ۳/۸درصد مردم تهران مقصّر آلودگی هوای تهران را «دولت» قلمداد کرده‌اند. مقصّرین دیگر آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان عبارتند از: «مردم» (۸/۳۵درصد)، «پایداری هوا» (۷/۱درصد) و «شهرداری» (۸/۵درصد).
- زنان (۴/۷۱درصد) بیش از مردان (۸/۳۶درصد) در حد «زياد» گفته‌اند که آلودگی هوای تهران بر آنان تأثیر منفی داشته است و تفاوت‌های مشاهده شده قابل تعمیم به جامعه آماری است.

مقدمه

تهران، از نظر آلدگی هوا در رده بالایی قرار گرفته و این امتیاز منفی، دلایل عمدۀ ای دارد که یکی از آنها موقعیت جغرافیایی و اقلیمی تهران است. در فصلهای پاییز و زمستان، روزهایی که اکنون در آن به سر می برمی آلدگی هوای تهران به بالاترین میزان خود می رسد، زیرا در بیشتر روزهای این فصول پدیدهای موسوم به اینورژن یا وارونگی دما سراسر شهر را که در گودالی شبیه به یک کاسه بزرگ قرار دارد، می پوشاند و آلدگی هوا را تشدید می کند. از آنجا که در این بحث شناخت موقعیت جغرافیایی تهران حائز اهمیت است، ابتدا موقعیت اقلیمی این شهر به اختصار شرح داده می شود. تهران بزرگ با مساحت ۷۰۷ کیلومتر مربع در موقعیت ۵۱/۱۰ درجه طول جغرافیایی و ۳۸/۴۱ درجه عرض جغرافیایی و در ارتفاع حدودیک هزار و ۲۰۰ متر از سطح دریا قرار گرفته است. قله دماوند با ارتفاع ۵ هزار و ۶۲۸ متر از شمال و قله توچال با ارتفاع ۳ هزار و ۹۳۳ متر ارتفاع در شمال غربی آن قرار دارد. کوههای جنوب و جنوب شرقی آن در حدود ۲ هزار متر ارتفاع

دارند. ارتفاع مرکز تهران حدود یک هزار و ۲۰۰ متر و ناحیه شمیرانات حدود یک هزار و ۶۰۰ متر از سطح دریا است. تحقیقات به عمل آمده گویای آن است که جنوب تهران نسبت به مرکز آن مرتفع‌تر است و این ارتفاع با دور شدن به سمت جنوب افزایش می‌یابد. شرق و غرب تهران نیز نسبت به مرکز آن مرتفع‌تر است و با توجه به این موارد شهر تهران را می‌توان به صورت کاسه‌ای نامنظم مجسم کرد، که از نظر جغرافیایی و اقلیمی مکان مناسبی برای یک شهر گستره و بزرگ نبوده است. علاوه بر این، عامل مهمی که در پراکندگی آلاینده‌های هوای بسیار موثر است مساله وارونگی دماست که براساس آمار، تقریباً دو سوم از روزهای سال وارونگی دما اتفاق می‌افتد و ارتفاع آن در حدود ۲۵۰ تا ۴۰۰ متر از سطح زمین است. وارونگی دما موجب تجمع مواد آلاینده در نزدیکی سطح زمین و تشدید آلودگی هوای تهران می‌شود.

وضعیت وزش باد در شهر تهران، حرکت بادها و سرعت آنها متأثر از وجود اصطکاک در سطح زمین است. وجود پستی و بلندی‌ها و ارتفاع ساختمان‌ها همگی عواملی هستند که در جریان، سرعت باد و حرکت هوا تاثیر می‌گذارند. محاسبه پراکندگی و میزان غلظت مواد آلوده در اتمسفر نه تنها بستگی به سرعت باد دارد، بلکه بستگی به جهت آن نیز خواهد داشت.

مهمنترین و خطرناکترین فاکتور جوی در آلودگی هوای یک ناحیه، پدیده «اینورژن» یا وارونگی دماست. زیرا در حالت عادی که درجه حرارت جوی مجاور زمین بر حسب ارتفاع کاهش می‌یابد، وجود حرارت بیشتر و هوای سبکتر در ارتفاع پایین و حرارت کمتر و هوای سنگین‌تر در طبقات بالا باعث می‌شود که هوای سبک از طبقات پایین به طرف بالا صعود کرده، عوامل آلوده کننده را با خود به طبقات فوقانی ببرد. به این طریق عوامل آلوده کننده در فضای پراکنده شده و یک تهویه طبیعی انجام می‌پذیرد.

ولی وقوع پدیده وارونگی دما باعث پایداری هوا شده و موجب می‌شود توده هوا همراه با تمام ناخالصی‌ها و عوامل آلوده کننده آن در زیر سطح وارونگی دما محبوس شود. در چنین شرایطی میزان اکسیژن هوا به علت مصرف تدریجی آن کاهش و میزان آلوده کننده‌های هوا به علت تولید تدریجی آنها افزایش می‌یابد. به این ترتیب هوای منطقه به شدت آلوده می‌شود. این وضعیت تا زمانی که وارونگی دما محو نشود، ادامه می‌یابد و اگر مدت وقوع آن با ارتفاع کم، طولانی شد و با بالا رفتن میزان رطوبت نسبی هوا، به حد اشیاع بررسد، پدیده خطرناکی با نام «ابر مسموم» پدیدار خواهد شد. دید در مجاورت زمین، وجود کوه‌ها و جبهه (هوا) اتفاق می‌افتد. آثار وارونگی دما بر آلودگی هوای تهران و به طور کلی پدیده وارونگی دما کوتاه‌تر باشد و مدت آن بیشتر به طول بیانجامد بدیهی است که میزان خطرات آن فزونی می‌یابد. براساس تحقیقات به عمل آمده، تهران بیش از دو سوم روزهای سال با پدیده وارونگی جوی مواجه است و این حالت بیشتر در پاییز و زمستان روی می‌دهد. طبق آماری که در طول پنج سال از ایستگاه مهرآباد گرفته شده است، بیشترین میزان ارتفاع وارونگی دما در فصل پاییز ۴۱۹ متر، در فصل زمستان ۴۰۴ متر، در بهار ۳۵۴ متر و در تابستان ۳۸۴ متر بوده است. همچنین میانگین مدت زمان وارونگی دما ۲۲۹ روز بوده است که در بهار ۵۷ روز، در تابستان ۶۱/۲ روز، در پاییز ۵۸ روز و در زمستان ۶۱/۲ روز بوده است. در حالت وارونگی دما، هوا، حالت سکون و آرام به خود گرفته و جریان هوا در آن به وقوع نمی‌پیوندد.

در نظرسنجی حاضر سعی شده است نظر مردم تهران در خصوص علت آلودگی و تاثیراتش مورد بررسی قرار گیرد.

فصل اول

یافته‌های پژوهش

۱. آلودگی هوای روزهای اخیر تهران تا چه میزان در شما تأثیرات منفی عینی به جای گذاشته است؟

۶۷/۶ درصد مردم تهران در حد «زیاد» و ۱۷/۸ درصد در حد «کم» گفته‌اند که آلودگی هوای تهران بر آن‌ها تأثیر منفی داشته است. ضمن این که ۱۴/۶ درصد پاسخگویان «اصلًاً» تأثیری برای آلودگی هوای تهران بر خود قائل نیستند. بنابراین اکثر مردم تهران کم و بیش (۴/۵۸ درصد) گفته‌اند که آلودگی هوای تهران بر آنان تأثیر منفی به جای گذاشته است.

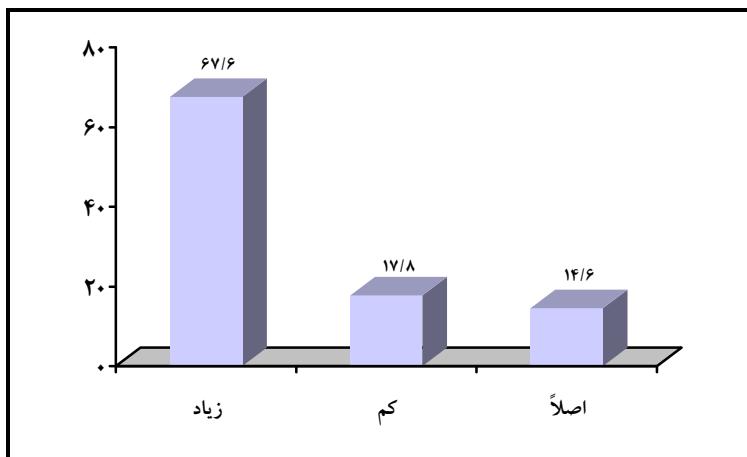
جدول ۱. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان (درصد)

میزان	فراآنی	درصد فراآنی	درصد فراآنی بدون احتساب بی‌پاسخ
زیاد	۶۳۹	۶۵/۸	۶۷/۶
کم	۱۶۸	۱۷/۳	۱۷/۸
اصلًاً	۱۳۸	۱۴/۲	۱۴/۶

■ نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی.... ۱۸

ادامه جدول ۱. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان (درصد)

میزان	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
بی‌پاسخ	۲۶	۲/۷	-
جمع	۹۷۱	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۱. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان (درصد)

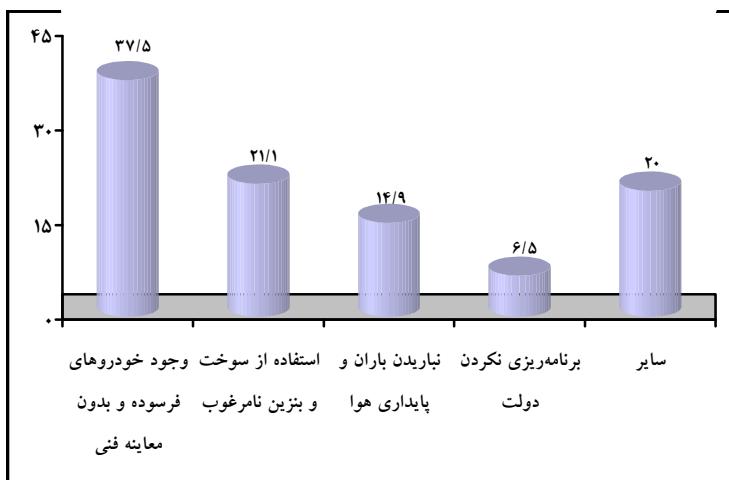
۲. شما فکر می‌کنید منشأ آلودگی هوای این روزهای تهران چیست؟

۳۷/۵ درصد مردم تهران منشأ آلودگی هوای تهران را «وجود خودروهای فرسوده و بدون معاینه فنی و زیاد شدن خودروها» ذکر کردند. دلایل دیگر آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان عبارتند از: «استفاده از سوخت و بنزین نامرغوب» (۲۱/۱ درصد)، «نباریدن باران و پایداری هوا» (۱۴/۹ درصد) و «برنامه ریزی نکردن دولت برای کترول ترافیک» (۶/۷ درصد).

۱۹ ■ فصل اول - یافته‌های پژوهش

جدول ۲. منشاً آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان (درصد)

پاسخ‌ها	فراوانی	درصد فراوانی	درباره احتساب بی‌پاسخ
وجود خودروهای فرسوده و بدون معاینه فنی و زیاد شدن خودروها	۳۴۸	۳۵/۸	۳۷/۵
استفاده از سوخت و بنزین نامرغوب	۱۹۶	۲۰/۲	۲۱/۱
نباریدن باران و پایداری هوا	۱۳۸	۱۴/۲	۱۴/۹
برنامه ریزی نکردن دولت برای کنترل ترافیک	۶۰	۶/۲	۶/۵
سایر	۱۸۵	۱۹/۱	۲۰
بی‌پاسخ	۴۴	۴/۵	-
جمع	۹۷۱	۱۰۰	۱۰۰

نمودار ۲. منشاً آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان (درصد)

۳. شما از بین گزینه‌های (دولت، شهرداری، مردم، کسی مقصو نیست و یک پدیده طبیعی و ناشی از پایداری هوا بوده است) کدام یک را در وضعیت آلودگی هوای تهران بیشتر مقصو می‌دانید؟

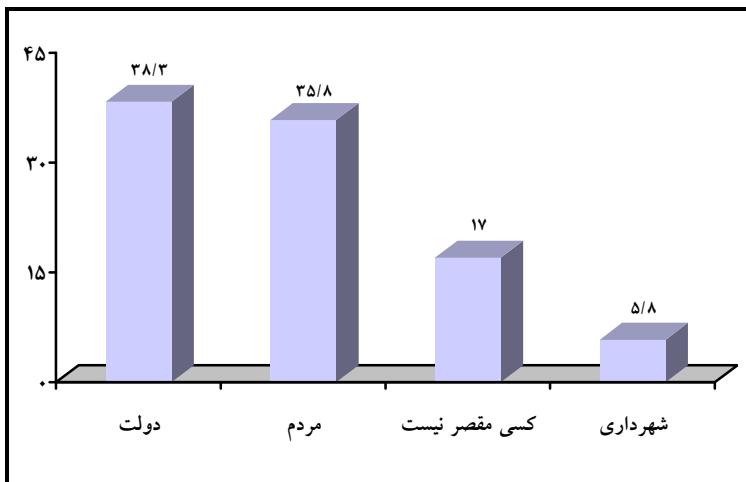
۳۸/۳ درصد مردم تهران مقصو آلودگی هوای تهران را «دولت» قلمداد کردند.

۳۵/۸ درصد مقصوین دیگر آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان عبارتند از: «مردم» (۳۵/۸ درصد)، «پایداری هوا» (۱۷ درصد) و «شهرداری» (۸/۵ درصد).

جدول ۳. مقصو آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان (درصد)

پاسخها	فراآنی	درصد فراآنی	درصد فراآنی بدون احتساب بی‌پاسخ
دولت	۳۵۲	۳۶/۳	۳۸/۳
مردم	۳۲۹	۳۳/۹	۳۵/۸
کسی مقصو نیست و این یک پدیده طبیعی و ناشی از پایداری هوا بوده	۱۵۶	۱۶/۱	۱۷
شهرداری	۵۳	۵/۵	۵/۸
سایر	۲۹	۲/۸	۳/۱
بی‌پاسخ	۵۲	۵/۴	-
جمع	۹۷۱	۱۰۰	۱۰۰

۲۱ ■ فصل اول - یافته‌های پژوهش

نمودار ۳. منشا آلودگی هوای تهران از نظر پاسخگویان

فصل دوم

تحلیل یافته‌ها

میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک جنس
 زنان (۶۳/۸درصد) بیش از مردان (۷۱/۴درصد) در حد «زیاد» گفته‌اند که
 آلودگی هوای تهران بر آنان تأثیر منفی داشته است.

جدول ۴. میزان تأثیر آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک جنس(درصد)

کل	زن	مرد	جنس	
			درصد	پاسخ‌ها
۶۷/۶	۷۱/۴	۶۳/۸	درصد	زیاد
	۱	-۱	باقیمانده استاندارد	
۱۷/۸	۱۶/۹	۱۸/۶	درصد	کم
	-۰/۴	۰/۴	باقیمانده استاندارد	
۱۴/۶	۱۱/۷	۱۷/۵	درصد	اصلًا
	-۱/۷	۱/۷	باقیمانده استاندارد	

ادامه جدول ۴. میزان تأثیر آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک جنس (درصد)

کل	زن	مرد	جنس		پاسخ‌ها
			درصد	فراوانی	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰			جمع
۴۵۹	۷۲۴	۷۳۴			

$$\chi^2 = 7/978 \quad df = 2 \quad sig = 0/019$$

آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین زنان و مردان به لحاظ میزان تأثیر آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان در سطح اطمینان ۹۵درصد تفاوت معنی‌داری وجود دارد و تفاوت‌های مشاهده شده قابل تعمیم به جامعه آماری است. تحلیل باقیمانده‌های استاندارد نیز نشان می‌دهد که تفاوت بین پاسخ‌های اصلاً زنان و مردان سبب معنی‌دار شدن آزمون شده است.

میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک تحصیلات افراد با سطح تحصیلات مختلف تقریباً به یک نسبت گفته‌اند که میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر آنان در حد «زیاد» است.

جدول ۵. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک تحصیلات (درصد)

کل	کمتر از ارضانه ای ارائه	کارشناسی ارشاد	کارشناسی و رسانی	فوق بین‌المللی	بین‌المللی	بین‌المللی و فوق	بین‌المللی و ارشاد	بین‌المللی و کارشناسی	بین‌المللی و کارشناسی و ارشاد	تحصیلات تیج	تحصیلات		پاسخ‌ها
											درصد	زیاد	
۶۷/۶	۶۰	۶۲/۵	۷۰/۳	۵۹/۸	۶۸	۶۴/۸	۷۱/۱	۷۱/۲	۶۳/۶		درصد		
	-۰/۴	-۰/۴	-۰/۵	-۰/۹	۰/۱	-۰/۳	۰/۴	۰/۴	-۰/۲	باقیمانده استاندارد		زیاد	

۲۷ ■ فصل دوم - تحلیل یافته‌ها

ادامه جدول ۵. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان
به تغییک تحصیلات (درصد)

کل	مکانی	کارشناسی ارشد	کارشناسی	وقت دیده	نیزه	پیششان	آقایان	آقایان	نیزه	تحصیلات	پاسخ‌ها	
											درصد	کم
۱۷/۸	۲۰	۲۸/۱	۱۶	۲۵	۱۸	۲۰/۴	۱۳/۳	۱۲/۱	۱۳/۶	درصد	کم	
	۰/۲	۱/۴	-۰/۶	۱/۶	۰/۱	۰/۵	-۱	-۱/۱	-۰/۵	باقیمانده استاندارد		
۱۴/۶	۲۰	۹/۴	۱۳/۷	۱۵/۲	۱۴/۱	۱۴/۸	۱۵/۷	۱۶/۷	۲۲/۷	درصد	اصلًا	
	۰/۵	-۰/۸	-۰/۴	۰/۲	-۰/۳	۰	۰/۳	۰/۴	۱	باقیمانده استاندارد		
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	جمع	
	۹۴۵	۱۵	۳۲	۲۱۹	۹۲	۳۶۲	۵۴	۸۳	۶۶	۲۲	فرابویان	

$$x^2 = 11/713 \quad df = 16 \quad sig = 0/763$$

بررسی بیشتر یافته‌ها با آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان و تحصیلات پاسخگویان رابطه معنی‌داری در سطح اطمینان ۹۵ درصد وجود ندارد؛ بنابراین تفاوت‌های جزئی مشاهده شده معنی‌دار نبوده و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست. تحلیل باقیمانده‌های استاندارد نیز نشان می‌دهد که در پاسخ‌های زیاد، کم و اصلًا پاسخگویان، قدر مطلق باقیمانده‌های تمام گروه تحصیلی در حدود یک و یا کمتر از یک است، بنابراین تفاوت‌های مشاهده شده باعث معنی‌دار شدن آزمون در پاسخ‌های زیاد، کم و اصلًا در بین پاسخگویان نمی‌شود.

میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک سن
 افراد با سنین مختلف تقریباً به یک نسبت گفته‌اند که میزان تأثیر منفی آلودگی
 هوای تهران بر آنان در حد «زیاد» است.

جدول ۶. میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان به تفکیک سن (درصد)

کلا	عده سال و بالاتر	۱۴ تا ۲۰ سال	۲۱ تا ۳۰ سال	۳۱ تا ۴۰ سال	۴۱ تا ۵۰ سال	۵۱ تا ۶۰ سال	۶۱ تا ۷۰ سال	۷۱ تا ۸۰ سال	سن		پاسخ‌ها
									در صد	زیاد	
۶۷/۶	۷۱/۱	۶۵	۷۲/۵	۶۷/۳	۶۲/۸	۶۰/۹			در صد	زیاد	
	۰/۴	-۰/۵	۰/۹	-۰/۱	-۰/۵	-۰/۷			با قیمانده استاندارد		
۱۷/۸	۱۲/۲	۱۸/۵	۱۶/۲	۱۸/۳	۱۹/۲	۲۵			در صد	کم	
	-۱/۳	۰/۲	-۰/۶	۰/۲	۰/۳	۱/۴			با قیمانده استاندارد		
۱۴/۶	۱۶/۷	۱۶/۵	۱۱/۴	۱۴/۴	۱۸	۱۴/۱			در صد	اصلاً	
	۰/۵	۰/۷	-۱/۳	-۰/۱	۰/۸	-۰/۱			با قیمانده استاندارد		
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	در صد	جمع	
۴۵۹	۹۰	۲۰۰	۲۲۹	۲۸۴	۷۸	۶۴			فراوانی		

$$\chi^2 = 8/864 \quad df = 10 \quad sig = 0/545$$

بررسی بیشتر یافته‌ها با آزمون آماری χ^2 نشان می‌دهد که بین میزان تأثیر منفی آلودگی هوای تهران بر پاسخگویان و سن پاسخگویان رابطه معنی‌داری در سطح اطمینان ۹۵ درصد وجود ندارد؛ بنابراین تفاوت‌های جزئی مشاهده شده معنی‌دار

نبوده و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست. تحلیل باقیمانده‌های استاندارد نیز نشان می‌دهد که در پاسخ‌های زیاد، کم و اصلاً پاسخگویان، قدر مطلق باقیمانده‌های تمام گروه سنی در حلود یک و یا کمتر از یک است، بنابراین تفاوت‌های مشاهده شده باعث معنی‌دار شدن آزمون در پاسخ‌های زیاد، کم و اصلاً در بین پاسخگویان نمی‌شود.

فصل سوم

سیمای پاسخگویان

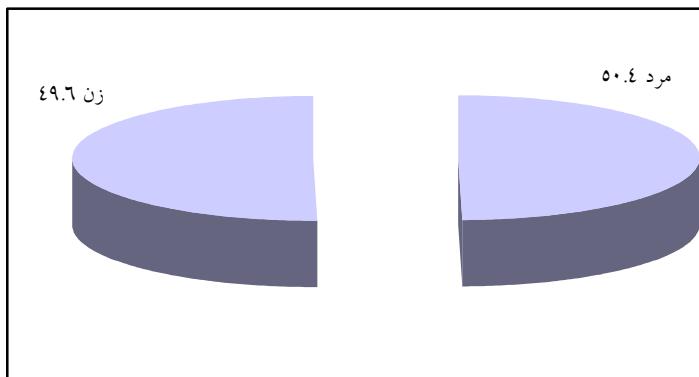

جنس

۵۰/۴ درصد پاسخگویان مرد و ۴۹/۶ درصد زن هستند.

جدول ۷. توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

درصد فراوانی	فراوانی	جنسیت
۴۹/۶	۴۸۲	زن
۵۰/۴	۴۸۹	مرد
۱۰۰	۹۷۵	جمع

نمودار ۴. توزیع پاسخگویان بر حسب جنس (درصد)

سن

۷۶ درصد پاسخگویان ۱۵ تا ۱۸ سال، ۸/۳ درصد ۲۲ تا ۲۴ سال، ۱/۱ درصد ۳۰ تا ۳۳ سال، ۲۴ درصد ۳۱ تا ۴۰ سال، ۲/۲ درصد ۴۱ تا ۵۵ سال و ۷/۷ درصد ۵۶ سال و بالاتر سن دارند. میانگین سنی پاسخگویان ۳۶ سال است.

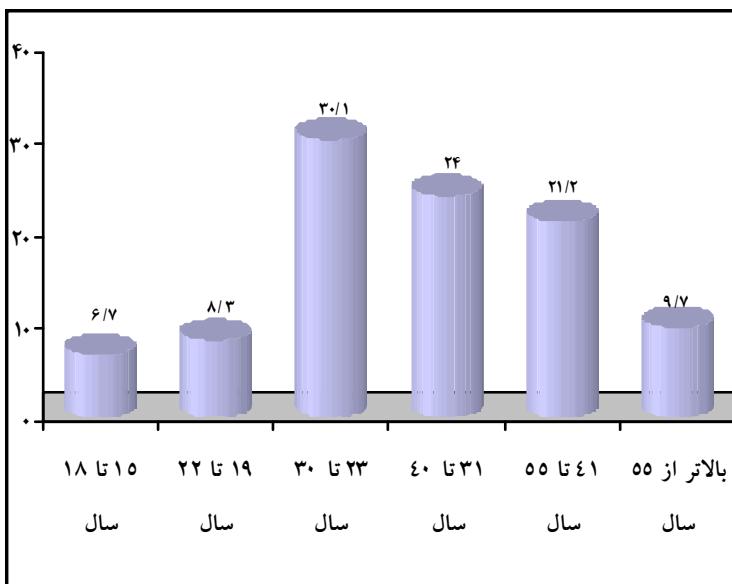
جدول ۸ توزیع پاسخگویان بر حسب سن

درصد فراوانی	فراوانی	گروه سنی
۶/۷	۶۵	۱۵ تا ۱۸ سال
۸/۳	۸۱	۱۹ تا ۲۲ سال
۱/۱	۲۹۲	۳۰ تا ۳۳ سال
۲۴	۲۳۳	۴۰ تا ۴۱ سال
۲۱/۲	۲۰۶	۵۵ تا ۵۶ سال

۳۵ فصل سوم - سیماه پاسخگویان ■

ادامه جدول ۸. توزیع پاسخگویان بر حسب سن

درصد فراوانی	فراوانی	گروه سنی
۹/۷	۹۴	۶۵ سال و بالاتر
۱۰۰	۴۵۰	جمع

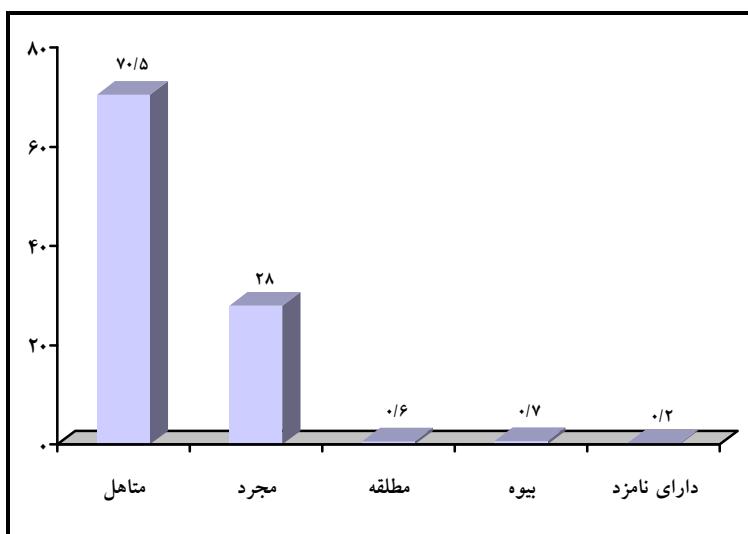
نمودار ۵. توزیع پاسخگویان بر حسب سن (درصد)

وضعیت تأهل

۷۲ درصد از پاسخگویان متاهل (شامل متاهلین، افراد دارای نامزد، مطلقه و یوه) و ۲۸ درصد مجرد هستند.

جدول ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تأهل

درصد فراوانی	فراوانی	وضعیت تأهل
۷۰/۵	۷۸۴	متاهل
۲۸	۲۷۲	معجرد
۰/۶	۶	مطلقہ
۰/۷	۷	بیوه
۰/۲	۲	دارای نامزد
۱۰۰	۹۷۱	جمع

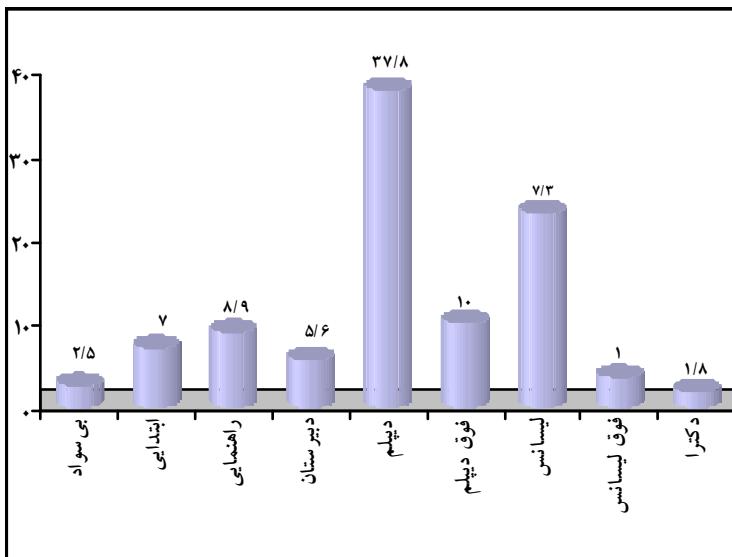
نمودار ۹. توزیع پاسخگویان بر حسب وضعیت تأهل (درصد)

تحصیلات

۵/۲ درصد پاسخگویان بی‌سواد، ۷/۶ درصد دارای تحصیلات ابتدایی، ۹/۸ درصد دارای تحصیلات راهنمایی، ۶/۵ درصد دارای تحصیلات دبیرستان، ۳۷/۸ درصد دارای تحصیلات دیپلم و پیش‌دانشگاهی، ۱۰ درصد دارای تحصیلات فوق‌دیپلم و ۴/۲۸ درصد دارای تحصیلات عالی (لیسانس و بالاتر) می‌باشند.

جدول ۱۰. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان تحصیلات

درصد فراوانی	فراوانی	مقطع تحصیلی
۲/۵	۲۴	بی‌سواد
۷	۶۸	ابتدایی
۸/۹	۸۶	راهنمایی
۵/۶	۵۴	دبیرستان
۳۷/۸	۳۶۷	دیپلم و پیش‌دانشگاهی
۱۰	۹۷	فوق‌دیپلم
۲۳/۱	۲۲۴	کارشناسی
۳/۵	۳۴	کارشناسی ارشد
۱/۸	۱۷	دکترا
۱۰۰	۹۷۱	جمع

نمودار ۷. توزیع پاسخگویان بر حسب میزان تحصیلات (درصد)

فعالیت

نوع فعالیت پاسخگویان به ترتیب عبارتند از: زنان خانه‌دار (۲۹/۸ درصد)، مشاغل آزاد (۱/۸ درصد)، کارمند بخش دولتی (۲۷/۳ درصد)، کارمند بخش غیردولتی (۷/۲ درصد) و دانشجویان (۱/۱ درصد). سایر نتایج در جدول و نمودار آمده است.

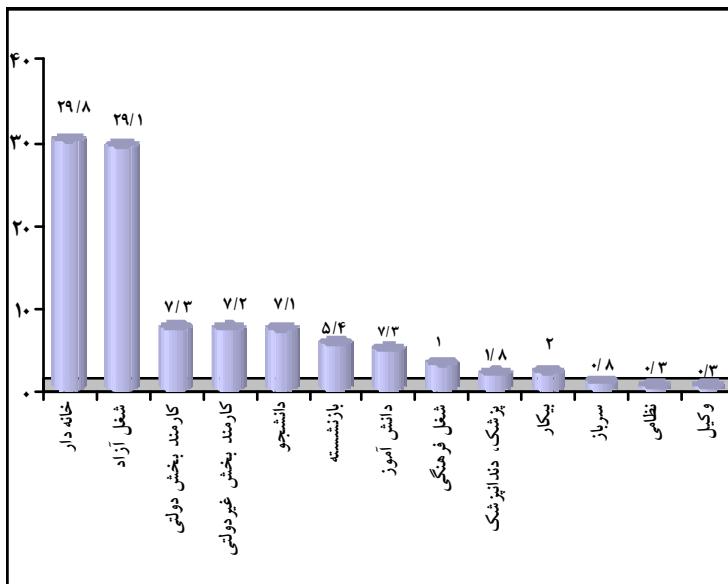
جدول ۱۱. توزیع پاسخگویان بر حسب نوع فعالیت

درصد فراوانی	فرافوایی	نوع فعالیت
۲۹/۸	۲۸۹	خانه‌دار
۲۹/۱	۲۸۳	شغل آزاد
۷/۳	۷۱	کارمند بخش دولتی

فصل سوم - سیمای پاسخگویان ■ ۳۹

ادامه جدول ۱۱. توزیع پاسخگویان بر حسب نوع فعالیت

درصد فراوانی	فراوانی	نوع فعالیت
۷/۲	۷۰	کارمند بخش غیردولتی
۷/۱	۶۹	دانشجو
۵/۴	۵۲	بازنشسته
۴/۷	۴۶	دانشآموز
۳	۲۹	شغل فرهنگی
۳	۲۹	پزشک، داندابنی‌پزشک، پرستار
۲	۱۹	بیکار
۰/۸	۸	سرباز
۰/۳	۳	نظامی، ارتشم، سپاه، نیروی انتظامی
۰/۳	۳	وکیل
۱۰۰	۹۷۱	جمع

نمودار ۸ توزیع پاسخگویان بر حسب نوع فعالیت (درصد)

منطقه سکونت پاسخگو

نتایج نشان می‌دهد بیشترین درصد پاسخگویان (۱۰/۶) از منطقه چهار شهرداری بوده‌اند.

جدول ۱۲. منطقه سکونت پاسخگویان

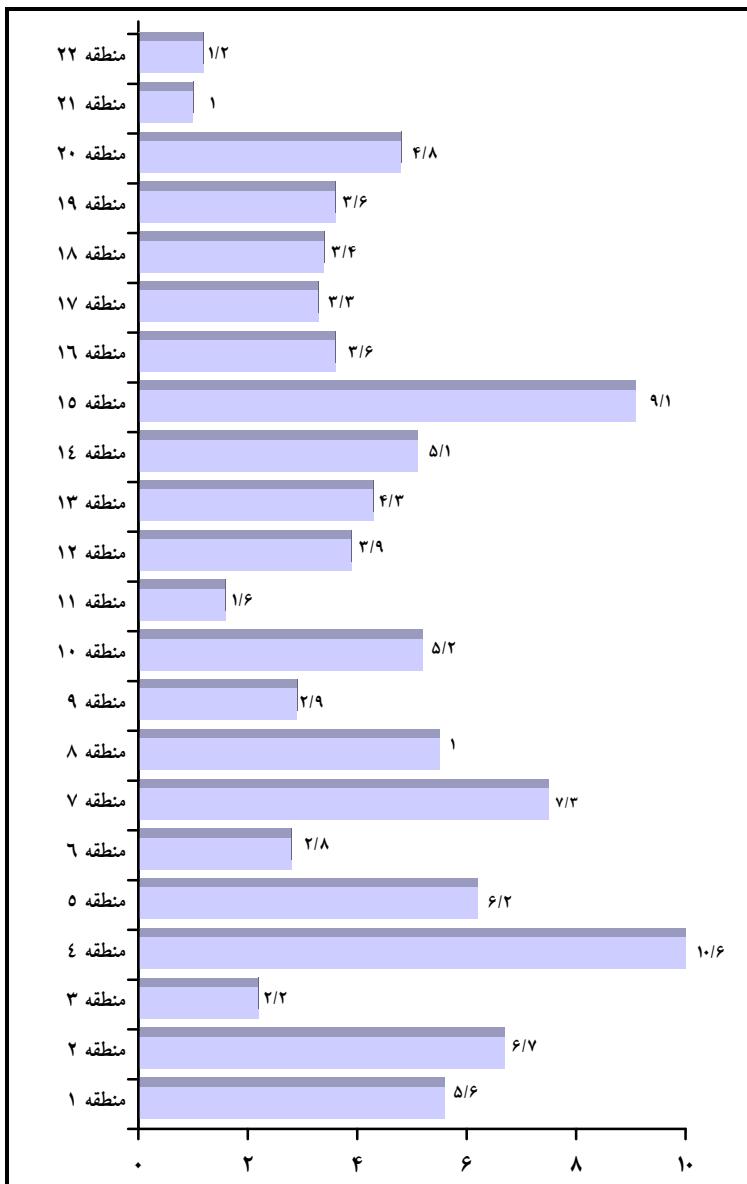
منطقه	فراآنی	درصد فراآنی بدون احتساب بی‌پاسخ	درصد فراآنی
منطقه ۱	۵۳	۵/۶	۵/۵
منطقه ۲	۶۳	۶/۷	۶/۵
منطقه ۳	۲۱	۲/۲	۲/۲
منطقه ۴	۱۰۰	۱۰/۶	۱۰/۳

٤١ فصل سوم - سیمای پاسخگویان ■

ادامه جدول ۱۲. منطقه سکونت پاسخگویان

منطقه	جمع	پاسخ	منطقه	درصد فراوانی بدون احتساب بی‌پاسخ
منطقه ۵	۵۸	۵۸	۶	۶/۲
منطقه ۶	۲۶	۲۷	۲/۷	۲/۸
منطقه ۷	۷۱	۷۳	۷/۵	۷/۵
منطقه ۸	۵۲	۵۴	۵/۵	۵/۵
منطقه ۹	۲۷	۲۸	۲/۹	۲/۹
منطقه ۱۰	۴۹	۵۰	۵/۲	۵/۲
منطقه ۱۱	۱۵	۱۵	۱/۶	۱/۶
منطقه ۱۲	۳۷	۳۸	۳/۹	۳/۹
منطقه ۱۳	۴۱	۴۲	۴/۳	۴/۳
منطقه ۱۴	۴۸	۴۹	۵/۱	۵/۱
منطقه ۱۵	۸۶	۸۹	۹/۱	۹/۱
منطقه ۱۶	۳۴	۳۵	۳/۶	۳/۶
منطقه ۱۷	۳۱	۳۲	۳/۳	۳/۳
منطقه ۱۸	۳۲	۳۳	۳/۴	۳/۴
منطقه ۱۹	۳۴	۳۵	۳/۶	۳/۶
منطقه ۲۰	۴۵	۴۶	۴/۸	۴/۸
منطقه ۲۱	۹	۹	۰/۹	۱
منطقه ۲۲	۱۱	۱۱	۱/۱	۱/۲
بی‌پاسخ	۲۸	۲۹	-	-
جمع	۹۷۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

۴۲ ■ نظرسنجی تلفنی از شهروندان تهرانی....

نمودار ۹. منطقه سکونت پاسخگویان (درصد)

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
دانش فرهنگ و ارشاد اسلامی

تهران، خیابان ولی عصر(ع)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۴۷۳ تلفن: ۰۲۲۱۲-۳۸۸۹-۰۲۲۱۲-۳
www.ricac.ac.ir